

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség egyházi státusza és Semjén Zsolt

„Mikor szüntetik meg végre azt a jogsértést, amit az Iványi Gábor által vezetett Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség ellen immár négy éve folytatnak?” címmel írásbeli választ igénylő kérdést nyújtott be Dr. Szabó Szabolcs az LMP országgyűlési képviselője Gulyás Gergelyhez, a Miniszterelnökséget vezető miniszterhez.

A kérdésre Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes válaszolt. Kifejtette, hogy a 2011-ben elfogadott új egyházi törvény (Ehtv) célja az „egyházak tényleges társadalmi és történelmi súlyának megfelelő szervezeti keretek meghatározása” volt. Majd hamis indítékkal nekihajtott a volt „MSZP-SZDSZ kormányoknak”, amelyek e téren vagy semmit nem tettek, vagy nem állták útját az állítólagos visszaéléseknek.

Semjén Zsolt ezután az Ehtv alakváltozásait ecseteli, melyek által – szerinte – „csökkentek a vallási közösségek közötti különbségek”, és azt állítja, hogy a 2015-ben (részben, úgymond, miattam) kudarcba fulladt módosítási kísérlet megteremtette volna egyházi státuszunk bírósági regisztrációját. Már-már komikus véleményét azzal egészíti ki, hogy a strasbourgi emberi jogi bíróság döntése nyomán részünkre kifizetett állami kárpótlással – szintén szerinte – lezártak tekinthetik az egyházunkkal folytatott vitájukat.

Tudni véli, hogy szociális és oktatási intézményeink (többségét – szerinte - 2010-2011 után vettük át) - nyilván a történelmi egyházak gyakorlatából következtetve - fenntartói szerepére csupán az azóta is folyamatosan érkezett „normatíva igénybevétele érdekében” vállalkoztunk.

Végül elfogultságomról és realitás érzékem hiányáról elmélkedik, megjegyezve, hogy Magyarország kétharmados többséggel megválasztott miniszterelnökét és kormányát börtönbe küldeném sátáninak nevezve politikájukat, „a hazánk biztonságát és jövőjét veszélyeztető Soros Györgyöt” ellenben Nobel-békedíjra jelöltem.

Mellékesen kapnak még egy fricskát a balliberális pártok és sajtóorgánumok, melyek kritikátlanok az egyik oldal iránt, miközben „elvitatják a jogot” más egyházak lelkeszeitől, hogy társadalmi és közéleti kérdésekben „lelkiismeretük szerint hangot adjanak meggyőződésüknek”.

Semjén Zsolt szándékos tévedésnek nevezhető állításaira felelnem kell, annál is inkább, mivel válaszelevele a sajtóban is napvilágot látott.¹

Szabó képviselő úr (akinek felszólalását ezúton köszönöm) felvetését annyiban korrigálom, hogy a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) ellen nem négy, hanem idestova hét éve folyik a méltatlan eljárás.

¹ A kérdés és az arra adott válasz az alábbi linken található: <http://www.parlament.hu/irom41/00357/00357-0001.pdf>

Új egyházi törvény

Érdemes néhány szót szentelnünk a jelenlegi új magyar egyházi törvény (Ehtv) születése körülményeinek. A KDNP a rendszerváltás óta buzgólkodott azon, hogy olyan egyházi törvényt erőltessen keresztül újra a parlamenten, amilyen a második világháborúig létezett, de már akkor is a XIX. század előtti idők állapotait konzerválta, a kiváltságosok számára privilégiumokat tartalmazott. Ez a lehetőség akkor jött el számára, amikor - önállóan immár mérhetetlenül csekély támogatottságú pártként - a Fidesz árnyékában kormányzati tényezővé válhatott. A 2011-ben benyújtott törvényjavaslat szerint három kategóriában határozták volna meg az egyházak elismerési szintjeit. Az elsőbe kerültek volna a mindenkori kedvezményezettek, a másodikba azok az egyházak, melyek valamilyen közhasznú tevékenységet is folytatnak (ebben lett volna a MET is), a harmadikba pedig a többiek.

A kormány és a KDNP elképzelései azonban nem egyeztek. A célokról és az új szabályozásról, Lázár János akkori Fidesz frakcióvezető az Alkotmányügyi Bizottság 2011. július 14. napján megtartott bizottsági vitájában azt mondta, úgy látják, hogy Magyarországon a „bolyongó lelkekért” harc folyik, amely során egyes közösségek versenyhátrányba kerültek, és ez társadalmi probléma.² Emiatt a KDNP által előkészített törvényt 2011. nyarán végül az eredetileg beterjesztett javaslattól jelentősen eltérve, azzal fogadták el, hogy egyházként csupán tizennégy, állam által elismert közösség maradt lábon, a másik két kategória kimaradt a végleges változathoz. A 2011. évi C. törvénnyel kihirdetett jogszabály lényegi rendelkezései 2012. január 1-jétől lettek volna hatályosak.³

Az új szabályozást - tényleges hatályba lépését megelőzően - azonban az Alkotmánybíróság 2011. december 19. napján közzétett határozatával megsemmisítette. Álláspontjuk szerint, ha egy jogszabályt oly módon alkotnak meg, hogy az érintettek a státuszuk megváltozására képtelenek időben felkészülni, akkor ez a manőver alkalmas az emberek hitének a jogalkotás méltóságában és tisztességében való megrendítésére.⁴

Lázár János 2011. december 21-én önálló képviselői indítvánnyal, új javaslattal állt elő.⁵ Előterjesztése még jobban tükrözi a 2010. óta regnáló hatalom szándékait. Tizennégy felekezet (nem teljesen azonosak a megsemmisített 2011. évi C. törvény melléklete

² <http://www.parlament.hu/documents/static/biz39/bizjvk39/AIB/1107111.pdf>

³ A jogalkotási folyamat az alábbi linken követhető nyomon: [http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-](http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli-)

[adatai?p_auth=l4NH4WPQ&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Ffogy_irom.irom_adat%3Fp_ckl%3D39%26p_izon%3D3507](http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_auth=l4NH4WPQ&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Ffogy_irom.irom_adat%3Fp_ckl%3D39%26p_izon%3D3507)

⁴ <https://alkotmanybirosag.hu/kozlemeny/az-alkotmanybirosag-kozlemeny-a-lelkiismereti-es-vallaszabadsag-jogarol-valamint-az-egyházak-vallasfelekezetek-es-vallasi-kozossegek-jogallasarol-szolo-2011-evi-c-torvennyel-kapcsolatban-hozott-hata/nyomtatasi-nezet>

⁵ http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_auth=l4NH4WPQ&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Ffogy_irom.irom_adat%3Fp_ckl%3D39%26p_izon%3D5315

szerintiekkel) státusza megmaradt, a többiek helyzetéről később kívántak dönteni. 2012 tavaszán aztán az újabb felvettekkel harminckettőre bővült az elismert egyházak köre.⁶

A Velencei Bizottság szakvéleménye

Talán a nemzetközi elismerés kivívása érdekében, vagy hogy a kritikákat az utólagos véleménykéréssel meggyengítse, a magyar kormány – már az új Ehtv hatályba lépése után - szakmai kontrollra kérte fel a Velencei Bizottságot, mely feladatát komolyan véve, 2012 márciusában a 664/2012. számú, 111 pontban rögzített *Véleményében* komoly kritikát fogalmazott meg az Alaptörvényre épülő sarkalatos jogszabállyal szemben⁷. Azt sem hagyta szó nélkül, hogy a vizsgált törvény úgy lépett hatályba, hogy „*az eljárás nem adott lehetőséget bármiféle egyeztetésre az ellenzékkel, illetve a civil társadalommal*”, ide érthetjük természetesen az összes egyházat is.

Néhány részlet a Velencei Bizottság megállapításaiból:

- Az Európai Emberi Jogi Egyezmény (továbbiakban Egyezmény) cikkeivel összeegyeztethetetlen az a feltétel, mely 100 éves nemzetközi vagy 20 éves magyarországi fennálláshoz köti az egyházi státuszért való indulás jogát.

- A bizottság javasolta, hogy töröljék a feltételek közül „*a nemzetbiztonsági kockázatra*”, mint kizáró okra való hivatkozást, és kérte, „*nagyobb pontossággal határozzák meg, hogy különösen milyen feltételeknek kell megfelelni az elismerési követelmények teljesítése érdekében*”. Ez ugyanis soha nem volt pontosan megállapítható.

- Sem számukra, sem (szerintük) a külvilág számára nem világos, hogy „*a parlamenti bizottság tagjai és a parlamenti képviselők*” hogyan voltak képesek és „*milyen kritériumok alapján*” néhány nap alatt – „*anélkül, hogy közkeletű előítéletek hatása alá kerültek volna – meghatározni azt a 32 egyházat felsoroló listát, mely az elismert felekezeteket tartalmazza*”.

- A Bizottság rögzítette: a „*Magyar Tudományos Akadémia elnöke szintén elutasította, hogy támogassa az illetékes parlamenti bizottságot azáltal, hogy véleményt ad azokról a feltételekről, amelyeket az egyház-jelölteknek teljesíteniük kellene*”. Kifogásolta, hogy a „*vallási közösség elismerése vagy az elismerés megvonása teljes mértékben a parlament kezében marad, mely elkerülhetetlenül hajlamos lesz többé-kevésbé politikai szempontok alapján dönteni*”; továbbá hangsúlyozta, hogy „*az eljárás egyáltalán nem átlátható. A magyar Országgyűlés határozatainak motívumai nem nyilvánosak és nem megalapozottak*”, sőt az sem világos, hogy az elutasító parlamenti döntés ellen milyen jogorvoslatnak van helye.

- A Velencei Bizottság felfigyelt arra, hogy több kirekesztett a „*jogállása visszavonása következtében... elveszíti a szociális, egészségügyi és oktatási intézményeit*” és eddigi jogszerű támogatását.

⁶ Ez valójában 32 szervezet elismerését jelenti, csak néhányat összevon a melléklet.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013IP0315&from=HU>

- „Az egyházaknak jogállásuktól való megfosztását a vallásszabadság korlátozásának kell tekinteni...”, sőt a bizottságnak az a gyanúja, hogy az érintett „*egyházaknak a már gyakran hosszú évek óta gyakorolt jogi státuszuktól való megfosztása, sürgős társadalmi szükséglet [, és] az elérni kívánt céllal arányos*” döntés lett volna.

- Vajon a „*vallási szervezetek*” (szemben az „*egyházakkal*”) korlátozott jogállása „*nem diszkriminatív-e, és nem teszi-e elméletivé és illuzórikussá a vallásszabadság jogának élvezetét?*” – teszi fel a kérdést a Velencei Bizottság.

A magyar kormány és parlamentjének kormánypárti oldala hanyag mozdulattal túllépett a szakértői aggályokon. Ezek után azt állítani, amit Semjén Zsolt a válasza bevezetőjében kijelent, hogy ugyanis az új magyar szabályozás „*nemzetközi szinten is kiemelkedően biztosítja a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságát*”, vagy „*a magyar egyházi szabályozás az európai standardoknak megfelel, a hatályos európai szabályozások több esetben szigorúbbak is a magyar szabályozásnál*” – nem felel meg a valóságnak.

Visszaélésekről és felelőtlenségekről hangoztatott vádaskodás

Amit Semjén Zsolt – még mindig a képviselői kérdésre adott válasz bevezetésénél maradva – azzal kapcsolatban állít, hogy az új magyar szabályozás egyik célja „*a korábban kvázi alanyi jogon járó egyházi státusszal való visszaélések megakadályozása volt*” – minden alapot nélkülöző közönséges sértegetés. Soha nem indult (bár a korábbi – nemzetközi szinten valóban kiemelkedő 1990. évi IV. tv és más hatályos jogszabályok alapján erre lehetőség nyílt volna) ügyészégi vagy bírósági eljárás egyetlen, mára diszkriminált felekezeten sem.

Semjén Zsoltot azzal kapcsolatban is cserben hagyja az emlékezete, amit „*az MSZP-SZDSZ kormányok*” lejárata céljából ír: „*Minden jóéremű embert felháborított, hogy [az említett kormányok] nem tettek érdemi lépéseket az egyházakat hátrányosan érintő jogszabályok megváltoztatása, illetve az egyházi státusszal visszaélő, vallási tevékenységet nem, üzletit annál inkább folytató, 'bizniszegyházak' kiszűrése érdekében*”. Hamis állítása második felét már részben érintettem. A rendszerváltás óta eltelt bő negyed század valóban ismer „*bizniszekkel*” összefüggő, egyházakat érintő jelentős bűnügyeket. A kirekesztettek közül azonban senki nem volt ezek között. Semjén Zsoltnak nem ezen az oldalon, hanem az úgynevezett bevettek (egy)háza táján, és velük szemben kellene az erkölcsöket védelmeznie, különös tekintettel a mohó bírvágyra.

Semjén Zsolt tehát „*érdemi lépéseket*” hiányol. Az 1990. évi IV. tv, amely közvetlenül a rendszerváltás előtt született, nyilván nem felel meg az ő ízlésének. Pedig a privilégiumokat csakugyan nem ismerő jogszabály megalkotásában olyan kiváló egyházjogász (Erdő Péter) is részt vett, aki ma éppenséggel bíborosként szoltál.

A másik „*érdemi lépés*” a Horn (MSZP-SZDSZ) kormány nevéhez fűződik. Nem tartozom a Vatikánnal kötött konkordátum helyeslői közé. Lengyelország és több más, vallásilag kissé jobban elkötelezett országnak sincs ilyen megállapodása. De tény: Magyarország „*az MSZP-SZDSZ kormányok*” alatt kötött ilyet.

A mai kormánytöbbség „érdemi lépése” pedig az, hogy hét év után most rugaszkodik neki, ki tudja, hányadszor, hogy a végre biztosítható kétharmaddal, keresztülvigye abbéli akaratát, hogy – Lázár János megfogalmazásával élve – „a bolyongó lelkekért folyó harcban versenylőnyt” adjon az általa privilegizált azon közösségeknek, amelyek az állammal a „közösségi célok megvalósítása érdekében együttműködnek⁸”, azaz támogatják a hatalom céljait, bármilyen célok legyenek azok. Erőszakos döntése nem fog megnyugvást hozni. Valószínűleg kénytelenek leszünk jogainkért tovább küzdeni.

Elpuskázott lehetőség?

Semjén Zsolt azt állítja, hogy „a törvény 2013. évi módosítása értelmében csökkentek a vallási közösségek közötti különbségek. Miután a törvénnyel kapcsolatban az Alkotmánybíróság kötelező érvényű döntést hozott, 2015-ben az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéletét is figyelembe vevő átfogó törvényjavaslatot nyújtottunk be.” Ez azonban nem kapta meg a kétharmados többséget, sőt a levélíró engem is megemlít, mondván, azért kampányoltam nyílt levélben, hogy az ellenzék ne szavazza meg a módosítást, noha „a törvényjavaslat elfogadása lehetővé tette volna a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség vallási közössége egyházi státuszának a bírósági regisztrációját.”

Nézzük a tényeket!

Az új magyar Ehtv alapján számos panaszos (zsidó, keresztény vagy nem keresztény felekezet) egyházi státusza helyreállítása iránti kérelmét indoklás nélkül utasította el az országgyűlés 2012 februárjában, annak ellenére, hogy köztük többen (például a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, a Magyarországi Biblia Szóló Egyház, a Keresztény Testvér Gyülekezet, az Isten Gyülekezete Egyesült Pünkösdi Egyház, a Béth Orim és Szim Shalom zsidó közösségek, a Budapesti Autonóm Gyülekezet, a Keresztény Advent Közösség, az USUI Szellemi Iskola Közösség buddhista felekezet) korábban teljes mértékben megfeleltek a jogszabály által előírt szigorúbb feltételeknek is, miközben a szubjektív módon kiválogatott 32 vallási közösség többsége a jogszabály által adott követelményeknek nem felelt meg, és ezen állításunkkal nem az adott közösséget minősítjük, hanem arra utalunk, amit Lukács Tamás kereszténydemokrata képviselő nyilatkozatában el is ismert, mondván az egyházi státus „kegy”, és nem alanyi jogon járó lehetőség. A kormány, határidő megjelölésével arra kényszerítette a jogfosztott közösségeket, hogy önként kérjék egyesületté való leminősítésüket, különben indoklás nélkül törlik őket a nyilvántartásból, és elkobozzák a vagyonukat. Ezért - az érintettek egyikeként - a MET az Alkotmánybírósághoz fordult, mely a 6/2013. III. 1. számú határozatával többek között kimondta, hogy

- az egyházi jogállás szorosan összefügg a vallásszabadsághoz való joggal;
- az új regisztrációs eljárás nem áll összhangban az állam és egyház elválasztásának, az állam semlegességének követelményével;
- az országgyűlés által lefolytatott eljárás egy „többségi elven alapuló, politikai szempontokat (is) érvényesítő politikai döntésekhez vezető eljárás, mely a „jogi mérlegeléssel megítélendő, alapjogi vonatkozású” egyedi ügyek esetében elfogadhatatlan;

⁸ Alaptörvény VII. Cikk (4) bekezdés

- a panaszos egyházak egyházi jogállását 2012. január 1-vel visszamenőleges hatállyal helyre kell állítani.

A kormány válasza az volt, hogy lényegesen korlátozta az Alkotmánybíróság mozgásterét, és a vitatott pontokat Alaptörvényébe süllyesztette, hogy többé senki ne férhessen hozzájuk, a határozatot pedig soha nem hajtotta végre. Az érintett egyházak (köztük a MET) nem kerültek „vissza” az egyházi nyilvántartásba, továbbra sem jogosultak a többi egyházzal való azonos elbánásra, például az egyházakat megillető személyi jövedelemadó-felajánlásokra, illetékedvezményekre, intézményeik fenntartásához kötődő nélkülözhetetlen kiegészítő támogatásokra stb.

A MET nyilvántartásba vételre irányuló kísérlete

A MET 2013 októberében a (ma is hatályos) AB döntés nyomán kezdeményezte az Emberi Erőforrások miniszterénél az egyháznak a nyilvántartásba való bejegyzését. Balog Zoltán miniszter 2014 februárjában – a MET által csatolt dokumentumok, illetve az eljárásba bevont szakértő véleménye alapján – megállapította, hogy „a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség esetében az Ehtv szerinti feltételek fennállnak”. 2014 júniusában az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága meghallgatta az egyház vezetőjét az Ehtv további feltételeinek tárgyában. Az idevonatkozó jogszabály értelmében az Országgyűlésnek hatvan napon belül tárgyalnia kellett volna a H/795. számú 2014. július 11-én érkezett országgyűlési határozati javaslatot. Ennek a napokban múlt négy éve. A parlament azóta sem vette napirendjére az ügyet.

Az egyház helyzetének hivatalos rendezése, mint jogi eljárás az Ehtv 14/C §⁹-a alapján a mai napig folyamatban van, így egyházunk az ugyanezen törvény 33. § (1)¹⁰ bekezdése értelmében továbbra is a Lelkiismeret és Vallásszabadságról, Valamint az Egyházakról szóló 1990. évi IV.

⁹ 14/C. § (1) A bizottság a miniszter 14/B. § (4) bekezdése szerinti közlése alapján a vallási tevékenységet végző szervezet egyházként történő elismerésére vonatkozó törvényjavaslatot – és ha a 14. § g)–i) pontjában meghatározott feltételek nem állnak fenn, a törvényjavaslatához kapcsolódóan országgyűlési határozati javaslatot – terjeszt az Országgyűlés elé. A bizottság a törvényjavaslatot, illetve az országgyűlési határozati javaslatot a miniszter 14/B. § (4) bekezdése szerinti közlésétől számított 60 napon belül nyújtja be.

(2) A bizottság eljárásában a vallási tevékenységet végző szervezet nyilvános bizottsági ülésen történő meghallgatása kötelező.

(3) Az Országgyűlés a törvényjavaslat tárgyalása során a 14. § g)–i) pontjában meghatározott feltételek fennállásának vizsgálata alapján a törvényjavaslat benyújtásától számított 60 napon belül a közösségi célok érdekében a vallási tevékenységet végző szervezettel való együttműködés céljából a törvényjavaslat elfogadásával dönt a vallási tevékenységet végző szervezet egyházként történő elismeréséről.

(4) Ha az Országgyűlés a vallási tevékenységet végző szervezet egyházként történő elismerését nem támogatja és a törvényjavaslatot nem fogadja el, a (3) bekezdésben meghatározott határidőn belül dönt az országgyűlési határozat elfogadásáról. Az országgyűlési határozat tartalmazza, hogy a 14. § g)–i) pontjában meghatározott melyik feltétel hiányát és milyen okból állapította meg az Országgyűlés.

(5) Az országgyűlési határozat közzétételétől számított egy éven belül a vallási tevékenységet végző szervezet egyházként történő elismerésére irányuló ismételt kezdeményezés nem indítható.

¹⁰ 33. § (1) A miniszter a mellékletben meghatározott egyházakat és az általuk meghatározott, a 11. § szerinti belső egyházi jogi személyeket az e törvény hatálybalépésétől számított 30 napon belül nyilvántartásba veszi.

Tv. alapján nyilvántartásba vett egyháznak minősül, és az egyházakra előírt minden objektív, hatályos jogszabályban előírt feltételnek megfelel.

2015 júliusában (október 15-i határidővel) az AB felhívta a kormányt és az Országgyűlést, hogy a hatályos egyházi szabályozás és a nemzetközi szerződés közötti ellentét feloldása érdekében tegyék meg a szükséges lépéseket. Így került nyilvánosságra 2015 szeptemberében az a törvénymódosítás-tervezet, amit végül az országgyűlés kétharmados támogatás hiányában nem szavazott meg. A tervezett módosítások is csupán olyasmire irányultak, hogy minden vallási közösség használhatja házon belül az „*egyház*” megnevezést, de a tényleges jogosultságok közötti meghatározó különbségek változatlanul fennálltak. Ekkor vezették be a „*vallási tevékenységet végző szervezet*” és a „*bevett egyház*” fogalmakat. Utóbbiak az Országgyűlés által elismert egyházak, a vallási tevékenységet végző szervezeteket azonban a Fővárosi Törvényszék venné nyilvántartásba. Rögzítették a legalább százéves nemzetközi létezés vagy húsz éve szervezett formában történő magyarországi működés meglétét, és hogy az ország lakosságának 0,1 százalékát elérő taglétszámmal kell rendelkezni. De azt is, hogy a szervezettel szemben nemzetbiztonsági kockázat nem merülhet fel, valamint hogy a közösségi célok érdekében az adott felekezet együttműködést tanúsít.

A MET minden objektív feltételnek megfelelt, viszont – Semjén Zsolt félrevezető állításával szemben - a 2015 végi módosítási kísérlet nyomán a MET egyházi státusza továbbra sem került volna belátható időn belül rendezésre. Az elvetett javaslat értelmében ugyanis egyházunk leghamarabb 2021-ben (2015-höz számítva) szerezhette volna egyházi státuszt, tekintettel arra, hogy a javaslat szerint csak azok jegyezhetőek be egyházként, akik a módosítás hatályba lépését megelőzően legalább 5 évig vallási egyesületként működtek. A korábbi (a 2011. évi törvényt megelőző) egyházi státusz csak akkor számított volna bele ebbe az öt évbe, ha a hatályba lépést megelőző napon a MET a vallási tevékenységet végző szervezetek nyilvántartásában szerepel. Miután a MET soha nem minősült át jogerősen egyesületté, és fenntartja azt a jogos álláspontját, hogy sokéves politikai küzdelem eredményeként 1981-ben kivívott egyházi elismerését nem hajlandó önként semmisnek tekinteni (ebben a döntésében az Alkotmánybíróság 2013-as határozata is megerősítette), a módosítás által is megkövetelt „ötéves” feltételnek nem felelt volna meg.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt

Miután jogorvoslati lehetőségeink a magyar bíróságok előtt elfogytak, a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultunk. Ez a testület 2014. április 8-án Magyarországra nézve elmarasztaló ítéletet hozott. Megállapította, hogy a kérelmező (többek között a MET) vonatkozásában az állam megsértette az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről Szóló Egyezményben biztosított egyesülési jogot (11. cikk), a vallásszabadsághoz való joggal (9. cikk) összefüggésben. A felek közötti megegyezésre a bíróság hat hónapos határidőt szabott. A MET és a magyar állam között végre 2015 júniusában részmegállapodás jött létre az egyházi státusz megvonása miatt a 2012., 2013. és 2014. évekre járó kártérítés tárgyában (elmaradt 1 százalékok, a szociális és köznevelési törvény működésével járó egyházi kiegészítő támogatás, a Wesley főiskola egyházi támogatása stb.). A MET egyházi státuszának helyreállítása elől a magyar állam továbbra is elzárkózott, annak ellenére, hogy az anyagi kár részbeni megtérítésével a jogsértést elismerte. Maradtak függőben vagyoni kérdések is. A

részmegállapodás megkötését a MET azzal jelentette be a strasbourgi bíróságnak, hogy a magyar állam készül módosítani az új egyházügyi törvényt, s annak elfogadása után az erre épülő 2015-ös tárgyalások eredményétől függően terjeszti majd elő újabb beadványát.

A magyar állam a megállapodást megszegve többszöri megkeresés ellenére sem kötött megállapodást, illetve nem fizetett kártérítést a 2014. december 31. után felmerült károkkal kapcsolatban.

2016 májusában jelezte az EMMI, hogy mégis kész megvizsgálni a 2015-ben felmerült károk összegét. Természetesen benyújtottuk az igényünket, de a megállapodás aláírására és kifizetésére most sem került sor. Ezért újra az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultunk, amely hat hónapot adott a megegyezésre, többek között a tekintetben, hogy a MET az egyházi pályázatokból is folyamatosan ki volt zárva. A határidő 2016. december 28-án járt le. Annak ellenére, hogy a 2015-re esedékes kártérítés összegét a kormánnyal egyeztettük, a megállapodás aláírására kormányzati szándék hiányában nem került sor. Ezért az év végén újabb beadvánnyal fordultunk a strasbourgi bírósághoz, bejelentve immár nemcsak a 2015-ös, hanem a 2016-os károk összegét is. 2017. április végén döntött az Európai Jogok Bírósága arról, hogy a magyar állam köteles 3 millió euró kártérítés megfizetésére a döntés véglegessé válásától számított három hónapon belül. Itt jegyzem meg, hogy a kormányzati hangulatkeltéssel szemben ez az összeg nem bánatpénz vagy jutalom volt, hanem a jogtalanul visszatartott fenntartói költségek egy része. Sőt a bíróság kevesebbet ítélt meg, mint amennyit a magyar állam elismert. A döntés 2017 júniusa végén vált véglegessé. A kártérítés összegét a kormány 2017 októberében fizette ki.

Semjén Zsolt szerint „ezzel részünkről lezártnak tekintjük az ügyet, a tények ismeretében pedig felháborítónak és valótlannak tartjuk azt az állítást, hogy a jelenlegi állapot a vallási közösség illetve intézményei működését anyagilag veszélyeztetné”. Semjén Zsolt felháborodása és a valótlanság hangoztatása minden alapot nélkülöz. A strasbourgi döntés, mely az alkotmány- és egyezményesértést kimondta, csak a 2016. decemberig terjedő időszak anyagi hátrányait rendezte. Azóta lassan két év eltelt anélkül, hogy a magyar állam a jogsértő helyzetet korrigálta volna, a kötelező tisztességes döntéseket meghozta volna, a MET technikai számát visszaadta volna, az intézmények működéséhez nélkülözhetetlenül szükséges kiegészítő támogatást biztosította volna. Mindenki tudja, hogy az alapszabály, a működési költségeknek csak 50-60 százalékát biztosítja. A további forrásokat kiegészítő támogatás, a pályázati lehetőségek és az egyéni felajánlások adják. E négy pillérből a magyar állam esetünkben kettőt folyamatosan elvett. Nem indulhatunk az egyházaknak kiírt pályázatokon, és nem kapjuk meg az egyházi kiegészítő támogatást. Soha nem áhítoztunk a jogszabály alapján járó támogatásokon kívül olyan juttatásokra, melyeket az elmúlt években a kormány az egyházak számára már-már korlátlanul biztosított.

Csak annyi támogatást igénylünk, ami a törvény szerint megillet, és azt az általunk végzett humanitárius, diakóniai, szociális feladatok ellátására fordítanánk, amely tevékenységeket – mint egyre jobban kitűnik – az állam negligál, és például akként tart megoldandónak, hogy a rászorulókat kriminalizálja. (Utalunk itt legújabban a hajléktalanság büntetendővé tételére vagy a betegeiket otthon ápolni kényszerülő emberek sértegetésére.) Emlékeztetek: bibliai, valamint lelkiismereti és szakmai alapon vállalt tevékenységeinket bő negyed századdal az előtt kezdtük, hogy a 2011. évi törvény egyházi státuszunktól megfosztott volna bennünket.

Valótlan tehát Semjén miniszterelnök-helyettes állítása, amely szerint csak a normatívára ácsingózva vállalkoztunk volna egyházi intézmény fenntartói szerepre.

Az egyház küldetése

Nem érv, hogy ezek az intézmények olyan helyen működnek, ahol egyházunk „*nem rendelkezett hívekkel*”. Semjén Zsoltnak ez a vádja csak arról tanúskodik, hogy mily nagy mértékben tájékozatlan a keresztény egyházak küldetésével kapcsolatban. Ugyan miért kellene helybéli tagsággal rendelkezni, hogy egy egyetemes humanitárius horizonton tájékozódó egyház az egész világon bárhol teremje a hit gyümölcseit, a missziói parancsnak megfelelő aktivitást fejtsen ki, akár úgy, hogy az állam hanyagságát kipótló szervezési tevékenységet is megvalósít? Ha az életben maradt tizenegy, és a később tizenkettedikként csatlakozó Pál apostol Semjén Zsolt fejével gondolkodott volna, úgy Jeruzsálemben maradnak a tanítványok, az evangélium nem terjed el széles e világon, és akkor nem létezne ez az egész probléma, amelynek tárgyában mi most levelezünk. Ezzel szemben a MET – eleget téve az egyházak kezdetől vallott küldetésének - önálló működésének bő négy évtizede alatt (de már korábban a methodista egyház részeként is) a szóban forgó területeken folyamatosan pasztorációs és szociális tevékenységet látott el.

A kiegészítő normatívával kapcsolatban utalunk arra, hogy oktatási intézményeinkbe mélyszegénységben élő gyermekek járnak. Aki ismeri, hogy milyen körülmények között működnek a szegényeket felkaroló iskoláink, ahol sem az önkormányzat, sem a szülők nem tudnak semmiféle támogatást biztosítani – sőt igen gyakran a családokat is mi segítjük tüzelővel, cipővel, ruhával, élelmiszerrel –, az pontosan tudja, hogy ez az állítás milyen hamis és alaptalan.

Methodista volnék-e?

Semjén Zsolt Szabó Szabolcs figyelmét arra is felhívta, *„hogy a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség a rendszerváltást megelőzően a Magyarországi Methodista Egyházból vált ki. A methodista egyházak nemzetközi szervezete, a United Methodist Church jelenleg is a Magyarországi Methodista Egyházat ismeri el magyarországi taggyeházának, nem a szóban forgó vallási közösséget. Ezt az egyházi elismerési eljárások során kifejezetten jelezte. Ennek ellenére a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség vezetője mindenütt következetesen methodista lelkészként lép fel.”*

Egyrészt nem világos, hogy a képviselői kérdéshez (*„Mikor szüntetik meg végre azt a jogsértést, amit az Iványi Gábor által vezetett Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség ellen immár négy éve folytatnak?”*) mennyiben tartozik a MET és a methodista egyház viszonya vagy az én felekezeti jogállásom. Netán Semjén Zsolt a Magyarországi Methodista Egyház jó hírét is védelmezni akarja velem szemben?

De komolyra fordítva a szót: engem a methodista egyházban kereszteltek meg, itt konfirmáltam, kötöttem házasságot, és nyertem isteni elhívást a lelkipásztori szolgálatra. Itt

szenteltek segédlelkésszé is és gyakoroltam éveken át egyházi hivatásomat. A múlt század hetvenes éveinek elején a kommunista népköztársaság Állami Egyházügyi Hivatala (épülete ma a Fidesz székháza) sorozatosan és törvénytelenül beavatkozott a methodista egyház belügyeibe, aminek eredményeként az államhatalommal együttműködni kész kollégáink törvénytelen fegyelmi eljárást indítottak a protestáló lelkésztársaik ellen. Én is közéjük tartoztam. Ezután az Állami Egyházügyi Hivatal azzal a felkiáltással, hogy kötelessége a „*törvényes egyházi működés biztosítása*”, az általa szorgalmazott törvénytelen eljárás eredményére épülő egyéb hatósági és bíróság intézkedéseket indított. Többen felfüggesztett börtönbüntetést kaptunk, átéltünk házkutatásokat és kilakoltatásokat is. Ami engem illet, több mint négy éven át kényszerültem Isten szabad ege alatt az utcán prédikálni az elkobzott és bezárt hajdani imatermünk előtt. A kommunista hatóságok megszerezték (noha a negyvenes évek végén elvesztett fennhatóságát továbbra sem ismerték el) svájci püspökünk támogatását is. Avval nyerték meg maguknak, hogy azt érzékeltették, ha netán a kirekesztetteket támogatná, akár az egész egyház működését felfüggeszthetik. A „*gyűlölt Nyugatról*” jött egyházi főember érteni vélte a helyzetet. Ráadásul meglepte, hogy vele milyen barátságosan bánnak (még egy hajókirándulásra is elvitték). Így azután kész volt elhatárolódni tőlünk, velünk minden kapcsolatot megszakított, csak a kormány kegyenceivel ápolt a továbbiakban kapcsolatot. A magyar hatóság végül bő hét évnyi sanyargatás után, látva kitartásunkat, belement az arról szóló tárgyalásokba, hogy a methodista egyházból kiüldözött gyülekezetek és lelkészek államilag elismert, új egyházként folytathassák vallási életüket. Egyedülálló dolog volt ez abban a világban!

Miért mondom el mindezt?

Egyrészt talán afeletti megrendülésem okán, hogy a rendszerváltás előtt évekkel, a még ereje teljében lévő, a szovjet egyházpolitikát másoló kommunista érában kivívott szabad egyházi jogállásunkat a rendszerváltó Fidesz dönti most romba, hűen követve a putyini Oroszországban e téren már véghezvitt, szabadegyházakkal szembeni diszkriminációt, egyben feltámasztva a Horthy-Magyarország ötletét, mely az evangéliumi felekezetek számára legfeljebb az egyesületi működési formát tűrte el (többek közt nemzetbiztonsági megfontolásokra: kommunistagyanúra és külföldi támogatásra hivatkozva). A másik ok a Semjén Zsolt hivatkozta mostani methodista nyilatkozat, melyben az érintett közösség „*kifejezetten jelezte*”, hogy kit ismer el tagegyháznak. Hozzám is eljutott (nem a kibocsátótól) a jelenlegi, területileg illetékes methodista püspök angol nyelvű „*Az arra illetékes személynek*” című levele, amelyben elismeri ugyan, hogy „*léteznek más methodista gyökerű egyházak Magyarországon*”, ezek azonban nem tagjai az United Methodist Churchnek. Levele utolsó bekezdésében még egyszer nyomatékosan megerősíti, hogy csak a megjelölt címen működő magyar tagegyház tartozik kebelükbe. Vajon mivégre ez a bizonygatás? A püspök azt is leírhatta volna, hogy a United Methodist Church (Semjén Zsolt vélekedésével ellentétben) nem „*a methodista egyházak nemzetközi szervezete*”, csak az egyik nemzetközi szervezete, nem is a legnagyobb. Azután vannak olyan methodista egyházak (olykor egy országon belül többfélék) melyek semmiféle alá- vagy fölérendeltségben nincsenek egymással. Többen közülük a Methodista Világtanácsnak sem tagjai, noha valamennyien methodisták. De akkor miért nem ezt írta meg a püspök „*az arra illetékes személynek*”? A válasz nagyon egyszerű és egyben szomorú. Mert erre kérte „*az arra illetékes személy*”. Hogy lobogtatni lehessen a

nyilvánosság előtt, indokolva evvel, miért is lehet büntetlenül megfosztani „*az Iványi Gábor vezette Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget*” egyházi státusától.

Csak így egyszerűen megkérték a metodista egyházi méltóságot, és ő gyanútlan készséggel, „miért ne?” alapon adott egy ilyen deklarációt? Ó nem! Ennek előzménye volt, mégpedig az, hogy a Magyarországi Metodista Egyház nem tartozott a 2011. nyarán a KDNP által beterveztett, és ugyanazon év decemberében az Alkotmánybíróság által megsemmisített 2011. évi C. törvény által elismert tizenegy vallási közösségbe, hanem az ő státuszukat is felfüggesztették. Ezt a XIX. sz. vége óta folyamatosan Magyarországon működő szabadegyházat is kötelezték összes „felmenői” származási papírjainak beszerzésére. A püspök megértette, hogy *az arra illetékes személynek* küldendő orákulum a feltétel. Így megy ez ott, ahol nem korrekt jogszabály alapján és független bíróság dönt a vallásszabadságnak a gyülekezési joggal összefüggő kérdéseiről, hanem az arra illetékes személy által mozgatott parlamenti többség hoz politikai döntést. Ne essék tévedés, ez az úgynevezett történelmi egyházaknak sem jó. Ők persze azt hiszik, hogy velük hasonló csúfság nem eshet meg. Pedig már lett volna rá példa. Néhány éve (még a nagyobb parlament idején) a Jobbik javaslatot adott be, hogy az országgyűlés vizsgálja újra a Hit Gyülekezet státuszát, és azt vonja meg. Nemcsak a státusz megadásához, hanem megvonásához is kétharmados képviselői hozzájárulás szükséges. A Fidesz (parlamentáris jogállamban így helyes ez!) annak rendje és módja szerint többségével napirendre vette a javaslatot, de nem szavazta meg, viszont mintegy százan tartózkodtak. Az egyházak számára ebből nyilvánvalóvá válhatott, hogy létük vagy nem létük attól függ, ki milyen módon teszi fel a státuszukkal kapcsolatos kérdést a politikai többség számára.

Realitásérzésem sebezhető pontjai

A végére maradt a Semjén Zsolt válaszában is kadenciáját képező gondolatfutam a „*balliberális sajtóban előszeretettel szerepeltetett*” személyemről („*Az illető elfogultságát és realitásérzékét mutatja többek között, hogy Magyarország harmadik alkalommal, kétharmados többséggel megválasztott miniszterelnökét és kormányát börtönbe küldené, 'sátáninak' nevezve a választók nagy többsége felhatalmazásával bíró politikát. Ugyanakkor Béke Nobel-díjra jelölte a hazánk biztonságát és jövőjét veszélyeztető Soros Györgyöt*”).

Röviden: Egy valamire való jogállamban, ahol valóban függetlenek a bíróságok, megvesztegethetetlen a legfőbb ügyész és bátor az ügyészség, ott nemcsak az éppen hatalmon lévők politikai ellenfelei, hanem a hatalmukkal visszaélő és a közvagyonot dézsmáló állami/közjogi vezetők is kötelesek a törvény előtt a tetteikről számot adni. Ez a bibliai alapelv is.

Isten szolgájának kötelessége szóvá tenni, ha a méltóságok – képzeljék bár magukat a fáraók és királyok magas polcain – jogtalanságokat követnek el, vagy irgalmatlanok a szegények, a hátrányos helyzetűek vagy éppenséggel a menekültek, bevándorlók iránt, és az is hivatásunk elhagyhatatlan része, hogy mindenki számára érthetően hirdessük a Mindenható büntető szigorát.

Nem téveszthet meg bennünket a kisajátított és egyirányú hírközlés, és nem tekinthetjük Isten áldotta (pláne támogatta) eredménynek azt, ami úgy jött létre, hogy az Úr „*várt jogőrzésre és lett jogorzás; és irgalomra, s ím lett siralom*” (Ésaiás 5:7) A tájékozatlan (csak egy forrásból tájékoztatott) ember, főleg ha félelmet is gerjesztenek benne, bármire rávehető. Évek óta fáradhatatlanul bélyegeznek meg (démonizálnak) a hatalom birtokosai újabb és újabb személyeket vagy társadalmi csoportokat, s ellenük ellenségeskedésre uszítanak. Mi ez, ha nem az evangéliumokból is ismert sátáni koncepció?

A Diaboloszt Jézus megkísértése (Máté 4) kapcsán hoztam egyszer szóba. A három próbatételből az első az anyagiak és a hírnév megszerzéséről szólnak. A harmadik a hatalomról. Azt mondja a Kísértő Jézusnak: az egész világ feletti hatalom a tied lehet, ha leborulva imádsz engem. Aki válogatás nélküli eszközökkel akarja birtokolni a hatalmat, azt bibliai alapon ördögimádónak kell tekintenünk. Vajon lesz-e valaha ebből még megtérés?

A Soros György által fenyegető állítólagos veszély

A holokauszt-túlélő, aggastyán korú, emberbarát Soros György hazánk állítólagos „*biztonságát és jövőjét veszélyeztető*” tevékenységéről kitalált semjéni állítás közönséges, szégyenteljes rágalom. A kilencedik parancsolattal („*Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot!*” - II.Mózes 20:16) szembeni bűn. Ami tény: Soros György mintegy ötven országban támogatta az elmúlt harminc évben az alapvető emberi jogokért küzdő szabadabb világ létrejöttét. Magyarországon Orbán Viktor és jelenlegi környezetének nem egy tagja hálával tartozik neki azért, amit a karrierjük kiépítése érdekében értük tett. Soros György hatalmas összegeket fordított a szegények és szükségben lévők megsegítésére is. Őt kiszemelni közellenségnek, gyűlöletkampányt indítani ellene, lejárására arcképével teleplakátolni az országot (még villamosok padlójára is jutott), ez igazi politikai gáztett. Nobel-békedíjra jelöléssel ellensúlyozni e gyalázkodást és ekként is méltányolva-méltatva jelentős jótéteményeit, nos ez hitem szerint Istennek (is) tetsző dolog volt.

„Mikor szüntetik meg végre azt a jogsértést, amit az Iványi Gábor vezetett Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség ellen immár négy éve folytatnak?”

Ha valódi jogállamban élnénk, azt válaszolnám, bizonyára azonnal. A pillanatnyi viszonyok ismeretében Magyarországon addig nem beszélhetünk vallásszabadságról, míg a kormány helyre nem állítja a MET és a többi - zsidó, keresztény és nem keresztény - jogfosztott felekezeti egyházi jogállását. További sanyargatásunk a vallásüldözés árnyékát vetíti hazánk kormányára. Hogy milyen újabb indokokat találnak ehhez? Talán újabban a „*lelkészhez egyébként méltatlan*” magatartást és megnyilatkozásokat (milyen érdekes, hogy ez már a múlt század hetvenes éveiben is ott volt szó szerint a bűnlajstromunkban) vagy a „*balliberális sajtóban előszeretettel szerepeltetett*” pozíciót, netán azt, ha bibliai és etikai alapon szóvá teszem a kárhozatos bűnöket, esetleg a jogtalanul megvádolt és üldözött személyek vagy népcsoportok kezelésére az irgalmasság érdekében emelek szót, vagy egyszerűen csak azért, aki vagyok.

Mint az emberi jogok, az örök bibliai mérték, és a demokratikus alapelvek mellett végleg elkötelezett szabad polgár és egyházvezető, töretlenül reménykedem abban, hogy egyszer

Magyarországon is eljön a béke és a jogszerűség diadala. Amíg erőmből telik, a jövőben is ezért fogok küzdeni.

Iványi Gábor